

PREMIÈRE

lesmap

© Franky Verdickt

met voor het eerst
Francis Geeraert

BRONKS
COMPAGNIE BARBARIE

BRONKS

PREMIÈRE

Beste leerkrachten,

Binnenkort bezoeken jullie met de klas de voorstelling PREMIÈRE.

Met deze lesmap bezorgen we je graag enkele suggesties om voor én na de voorstelling met de kinderen mee aan de slag te gaan.

Waarom kinderen voorbereiden? Door vooraf even te focussen op enkele thema's of theatrale elementen die verweven zitten in deze creatie, prikkel je hun nieuwsgierigheid.

Zoom liefst ook in op het theaterbezoek op zich. Heeft jouw klas nog weinig theaterervaring? Of wil je de kinderen nog even herinneren aan de spelregels bij een theaterbezoek? Dan is het zeker de moeite om 'Tips voor een aangenaam theaterbezoek' door te nemen.

Reflecteer ook na de voorstelling op het theaterstuk. Samen met je klas kijk je naar de inhoud, de vorm, de inspiratie en de uitspraken van de voorstelling.

Geef ons gerust achteraf feedback over de voorstelling en/of de lesmap via scholen@bronks.be.

Wij wensen jullie alvast een hele fijne theaterervaring!
Vriendelijke groeten,
het BRONKS-team

inhoud

VOOR DE VOORSTELLING

3-7

Tips voor een aangenaam theaterbezoek
compagnie barbarie
Iemand extra?
Affichebeeld
Titel en introtekst

THEMATIEK

8-11

Wat is 'beginnen'?
Opdracht: Herken het begin
Opdracht: Spreekwoorden
Gesprek: Heeft alles een begin en een einde?
Wanneer deed je voor het laatst iets voor het eerst?

NA DE VOORSTELLING

12-14

Gesprek: Bespreek de voorstelling
Gesprek: Geef je mening
Opdracht: Maak je eigen begincène

INTERVIEW

15-16

voor de voorstelling

TIPS VOOR EEN AANGENAAM THEATERBEZOEK

Een theaterbezoek begint niet pas wanneer de lichten in de zaal doven, vooral niet in een schoolsetting. Een goede voorbereiding in de klas maakt de kinderen enthousiast en helpt hen om met een open geest en een frisse blik van de voorstelling te genieten.

Overloop de 'gedragscodes' van het theater

Het is belangrijk om kinderen voor te bereiden op hun eigen 'theaterrol': het publiek. Wat doet het publiek? Zij zitten op de stoelen en kijken naar wat er op de scène gebeurt. Het publiek kan reageren, lachen, wenen, applaudisseren, maar vertelt niet het hele verhaal (of iets helemaal anders) na aan een buur. Het publiek loopt ook niet rond tijdens de voorstelling.

Besprek het verschil met de bioscoop

Waarom kan je in de bioscoop wel een zakje popcorn oppeuzelen, maar niet tijdens een theatervoorstelling? Het geluid is niet alleen storend voor mensen om je heen, maar ook voor de acteurs op het podium. In theater is – naast de kwaliteit van het theaterstuk en de acteerprestaties van de acteurs – de interactie tussen het publiek en de acteurs cruciaal voor het slagen van de voorstelling.

Kom ruim op tijd

Voorzie voldoende tijd om nog even naar het toilet te gaan en de jassen en tassen op te bergen.

Vergeet niet je telefoon uit te zetten voor je de zaal binnengaat

Als de voorstelling begint

Vertel de kinderen dat de zaallichten dimmen en de spots op de acteurs gaan branden. Het wordt dus kort even donker. Voor sommigen misschien even schrikken maar het is eigenlijk het perfecte moment om rustig te worden, om je goed in je stoel te nestelen, je zintuigen aan te scherpen en volop te genieten van de voorstelling!

Begeleid de kinderen rustig naar hun stoelen

Leerkrachten kunnen best tussen de kinderen in zitten. Zo is het makkelijker om de kinderen weer tot rust aan te manen na een dolle scène – vaak met veel lawaai als logisch gevolg. Sommige scènes lokken felle reacties uit bij de kinderen, wat leuk is. Maar na een tijdje moet de rust in de zaal wel weer kunnen weerkeren en de aandacht weer naar de acteurs op het podium gaan.

Maak geen foto's tijdens de voorstelling

Foto's nemen is storend voor de voorstelling. Wil je toch beeldmateriaal, vraag deze dan achteraf via info@bronks.be.

voor de voorstelling

COMPAGNIE BARBARIE

De voorstelling die jullie gaan kijken, is gemaakt door compagnie barbarie. Het theatergezelschap compagnie barbarie maakt al 20 jaar voorstellingen.

VRAAG: Wat valt er op aan het gezelschap op de foto?

Ze dragen allemaal een zonnebril en het zijn allemaal vrouwen.

In de voorstelling zal je vier van de vijf vrouwen zien op de scène, de spelers. Maar de persoon helemaal links staat niet op de scène, dat is Karolien. Zij is deze keer de regisseur van het stuk.

VRAAG: Wat is een regisseur?

Een regisseur zorgt ervoor dat een toneelstuk goed in elkaar zit. Hij of zij helpt de acteurs met hun spel, bepaalt waar ze staan en hoe ze bewegen. Ook denkt de regisseur na over decor, licht en geluid om het verhaal nog sterker te maken.

voor de voorstelling

IEMAND EXTRA?

Voor *Première* nodigde het gezelschap iemand extra uit om mee te spelen. Vanaf het begin wisten ze dat dat iemand jong moest zijn. Waarom? Om het verschil met hun theaterervaring extra in de verf te zetten. Via een auditie kwam Francis Geeraert uit de bus. Francis is net afgestudeerd van de toneelschool en doet dus stage bij het gezelschap. Zo kan hij voor het eerst meewerken aan een professionele voorstelling en de kneepjes van het vak leren. Doorheen de voorstelling zie je de enthousiaste beginneling Francis kibbelen met de theaterrotten van compagnie barbarie.

Stel onderstaande vragen aan je klas om hen hierop te wijzen!

- VRAGEN:
- Wie zouden de vrouwen uitgenodigd hebben?
 - Waarom zouden ze Francis, een jonge man, gekozen hebben?
 - Francis zit nog op de toneelschool en doet stage. Wat is een 'stage'?
 - Hij doet dus voor het eerst mee aan een professionele voorstelling. Denk je dat Francis zenuwachtig is?

voor de voorstelling

AFFICHEBEELD

Laat je klas naar het affichebeeld kijken en stel enkele vragen om het gesprek aan te wakkeren.

VRAGEN: • Wat zie je allemaal op de affiche?

- *Een ladder, theaterspots, witte plakband, stofzuiger, kabels, rood tapijt, een micro, touw, ...*
- Wat valt er op bij de spelers?
 - *Ze zijn allemaal in het zwart gekleed en dragen een petje. Ze zijn aan het werk.*
- Wie draagt er altijd zwart tijdens het werk en gebruikt deze voorwerpen?
 - *Theatertechniekers! Ze hangen de theaterspots op met een ladder., testen de micro, tapen belangrijke posities af op de scène en stofzuigen de rode loper als er een belangrijk evenement aankomt...*
- Waarom zouden ze techniekers willen spelen? Van alle mogelijke rollen in de wereld spelen ze techniekers?!
 - *compagnie barbarie heeft al heel veel voorstellingen gemaakt dus ze weten heel goed hoe belangrijk licht en geluid en decor zijn in het theater. Techniekers zien we doorgaans niet tijdens voorstellingen, ze moeten net onzichtbaar blijven maar in deze voorstelling mogen ze in de spotlight staan en krijgen we een inkijkje in hoe de magie van licht, geluid en decor tot stand komt.*

voor de voorstelling

TITEL EN INTROTEKST

PREMIÈRE

De voorstelling zal beginnen bij het begin. Dat is redelijk logisch. Beginnen bij het begin is altijd handig om te kunnen volgen. De eerste scène zal dan ook de openingsscène zijn waarmee de voorstelling begint. Natuurlijk begint de voorstelling pas als ze begonnen is. Het begin zal duidelijk zijn. Zo van: 'Start! Ja. Zo zal het gaan. We gaan niet beginnen onnozel doen van 'valse start' en 'eigenlijk was het al begonnen maar niemand had het gemerkt' of 'begint het eigenlijk ooit écht?' Nee, nee. Zo gaan we niet beginnen.

Maar voorlopig moet je nog even wachten. Tot het begint. Al ben je zelf natuurlijk ook al wel even bezig. Al een jaar of negen. Of acht. Of twaalf. Of vijfenzeventig. Of misschien verlang je net naar een nieuw begin. Een nieuwe vriend. Een nieuwe school. Een nieuwe pennenzak. Eentje zonder verleden. Zonder verhaal.

En soms voel je dat grote mensen plots raar naar je kijken. Met een blinkende traan in hun oog. Dan strelen ze plots over je haar en zeggen ze: "Ach, was ik maar zoals jij. Voor jou moet het allemaal nog gaan beginnen." Maar bestaat er zoiets als een nieuw begin? Is een wit blad wel echt zo wit als we zouden willen? Hoe bepalend is een begin voor alles wat nog moet komen?

- VRAGEN:
- Wat betekent de titel?
 - Lees de introtekst. Waarover zal de voorstelling gaan, denk je?

thematiek

BEGINNEN

Bespreek het thema klassikaal.

Lees de voorbeelden voor. Welk begin herkennen de leerlingen?

- 's Ochtends wakker worden, de wekker afzetten, je kleren aandoen en boterhammen eten (Het begin van de dag)
- Eerst mijn papier en mijn potloden klaarleggen (het begin van een tekening)
- Eerst een hapje uit een glaasje en dan het voorgerecht (Het begin van eten op restaurant of op een feest)
- Ik doe mijn sportkleden aan, ga stretchen en mijn spieren opwarmen (Het begin van een sportactiviteit als turnen/lopen/...)
- Ik kies mijn pion en zet het op start (Het begin van een bordspel zoals monopoly)

Wanneer spreek je over een nieuw begin of een frisse start?

- Verhuizen
- Een nieuwe school
- Geboorte van een nieuw broertje
- Naar het middelbaar gaan
- Een nieuw kapsel bij de kapper

Welk begin zie je op de foto hieronder?

Zonsopkomst (Het begin van de dag)

Of gaat de zon net onder? (Het einde van de dag én het begin van de nacht.)

En welk begin zie je op de foto hierboven?

De sneeuw smelt en er komt een sneeuwklompje piepen, dus de eerste bloemen komen terug tot leven. Dit kondigt aan dat de lente zal beginnen en de winter ten einde loopt.

Waarom symboliseert dit seizoen een nieuw begin?

Elk jaar opnieuw sterft de natuur een beetje in de winter en in de lente komt ze opnieuw tot leven. Nieuwe planten en blaadjes en bloemen en bomen komen tevoorschijn uit zaadjes die in de aarde verborgen zitten. Maar ook voor de dieren start er een nieuw begin. Sommigen komen uit een winterslaap. En in mei legt elke vogel...

Kan je aan een zaadje zien wat eruit zal komen?

- Vaak niet en dan is het een leuke verrassing
- Soms wel. Wat wordt dit?

Ben jij iemand die liever weet aan wat je begint? Of ben je net blij als je nog niet weet hoe het verder loopt en dat het nog alle kanten uit kan?

OPDRACHT

Herken het begin

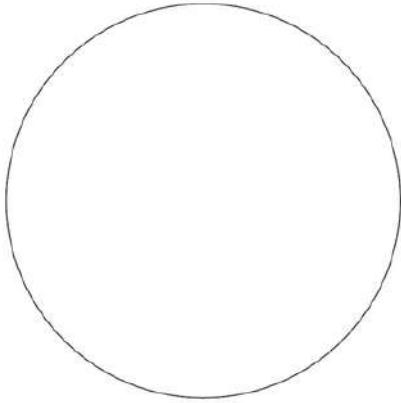
Welk begin herken je op de foto's?

VRAGEN:

- Welk begin kan je maar één keer meemaken?
- Welk begin start op de milliseconde precies?
- Welk begin gebeurt 52 keer per jaar?
- Welke gevoelens heb je bij deze verschillende 'beginnen'?
- Wat gebeurt er na de foto's?

GESPREK

Heeft alles een begin en een einde?

Waar begint en eindigt de cirkel?

Je ziet niet waar de cirkel ooit begon en nu lijkt ze oneindig door te lopen.

Ken je het symbool voor oneindig?

Ken je dingen die oneindig zijn?

vb. de tijd of getallen of - poëtischer - de liefde

Waar begint en eindigt de worst?

Van links naar rechts of rechts naar links?

Of zijn het net twee (uit)eindes?

Of twee beginnen?

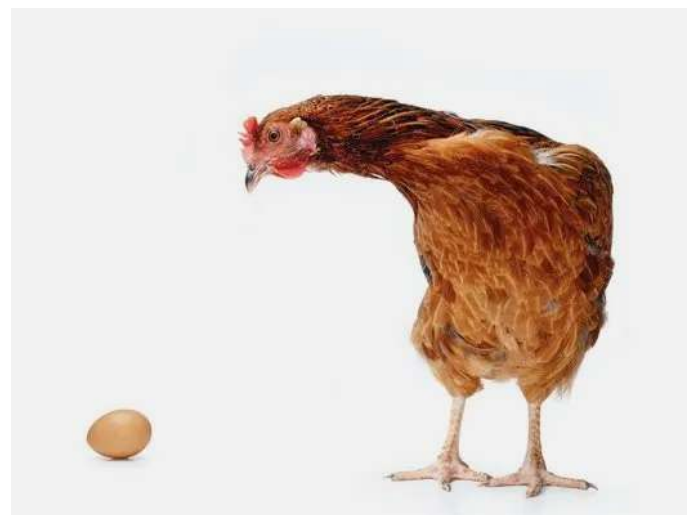
Of is het begin in de winkel of bij de slager?

Of is het begin het varken/de kip en is het einde dan in mijn maag?

GESPREK

De kip of het ei

Filosofische uitbreiding: Wie was er eerst de kip of het ei?

OPDRACHT

Spreekwoorden

**Verdeel de klas in twee ploegen. Wie het meeste juiste antwoorden geeft, wint.
Wat bedoelen we met volgende spreekwoorden en zegswijzen?**

- Beginnen is één, maar volhouden twee
- Je kan geen omelet bakken zonder eieren te breken
- Als sneeuw voor de zon verdwijnen
- Goed begonnen is half gewonnen
- Één zwaluw maakt de lente niet
- Hij komt net uit het ei gekropen
- Zij is een onbeschreven blad
- Een plan in de kiem smoren
- De koe bij de horens vatten
- Voor niets komt de zon op
- Zich op glad ijs begeven
- Hij kan zijn ei niet kwijt
- Een groentje zijn
- De spits afbijten

GESPREK

Wanneer deed je voor het laatst iets voor het eerst?

- VRAGEN
- Wanneer deed je nog eens iets voor de eerste keer? Zoals de eerste keer schaatsen of de eerste keer op reis?
 - Dacht je recent nog: 'Dit is een nieuw begin'?
 - Welk gevoel had je daarbij?

 - Doen volwassenen andere dingen voor de eerste keer? Maken ze andere 'nieuwe beginnen' mee?
 - Kan je daar voorbeelden van geven?
 - Vb. afstuderen, een rijbewijs halen, oma worden, een nieuwe job starten, ...
 - Wat denk je van deze uitspraak?
 - Pipi Langkous: 'Ik heb het nog nooit gedaan, dus ik denk dat ik het wel kan.'

na de voorstelling

BESPREEK DE INHOUD

Wat hebben jullie gezien? Kan je navertellen wat er allemaal gebeurde?

Wat viel er op aan de scène? Wat was er anders dan normaal in het theater?

- Witte balletvloer ipv een zwarte vloer en bewegende witte wanden.
- Applaus in het midden en een opgenomen applaus
- Elke scène kreeg een bordje met daarop 'scène 1'
- De 'techniekers' waren zeer zichtbaar

BESPREEK HET DECOR & DE KOSTUUMS

Welke decors zagen we? In welke werelden kwamen we terecht?

Hoe kregen die werelden vorm? Gebruikten ze daarvoor licht / geluid / decor / kostuums / rook?

Wat vond je daarvan?

- Een zonsopgang
 - Gemaakt met enkel licht, rook en muziek, geen acteurs
- Een kunstenaar die aan een schilderij begint
 - Een lichtvlak, een pallet met blauwe verf en een bom met rook in een doos
- Twee 'Zweden' op het ijs
 - Gemaakt met rook en geluid van krakend ijs, plus leuke kostuums
 - De acteurs spreken precies een andere taal, maar toch begrijpen we wat ze zeggen
- Woonkamer waar een dief haar ei zoekt en Joëlle en Joëlle hun relatie bespreken en opnieuw willen beginnen.
 - Met meubels die tijdens de ombouw worden opgereden, gordijnen met ruitjes
 - Bewegend spannend licht van Francis
- Beginmonoloog van Francis, verkleed als lamp
 - Met een theaterspot op hem gericht en emotionele muziek die eronder wordt gezet
- Verdwaalde prinses die niet weet hoe ze moet beginnen
 - Kostuum met heel veel rokken en drie 'trollen'/techniekers die rook en wind maken
- Sterfscène van Francis
 - Met een 'giftige' appel, een kroon, tegen een witte wand die plots schuin viel en flitsende lichten tijdens het sterven
 - Op het einde zie je ketchup tegen de wand
- Eerste schooloptreden van vier bloemen en een paddenstoel
 - Verkleed met bloemblaadjes rond het hoofd of een paddenstoel
 - Francis gebruikt het bord om met zijn tapdanschhoenen een solo te geven
- Een kip en een ei
 - Met kostuums (oranje handschoenen als kippenpoten en een ei om op te blazen) en een muzikje
- Vijf vissers in de mist of in het moeras
 - Met rook en geluid (mishoorn!), visserskostuums en vissersstoeltjes en mime om de vislijnen uit te beelden.

na de voorstelling

BESPREEK DE PERSONAGES

Naast de 'personage'-rollen die de acteurs spelen, zoals een dief, een prinses of een bloem, spelen ze ook allemaal een 'theaterfunctie'!

Welke theaterfunctie speelt ieder personage?

- Lichttechniker, knipt in haar vingers voor een switch
- Geluidstechniker, heeft digitale lijsten
- Techniker die het decor oprolt
- Costumière die Francis haar eerste kostuum uitleent
- Techniker die het decor terug wit schildert

na de voorstelling

GEEF JE MENING

Wat vond je van de voorstelling?

- Probeer niet gewoon goed of slecht te zeggen, maar vertel vanuit wat je voelde of ervaarde en waarom.

Welk moment vond je spannend / triest / ontroerend / saai / interessant / grappig / griezelig / moeilijk / verwarrend / mooi?

Kwam de inhoud goed tot uiting? Deed het je nadenken over iets? Of was je geraakt door iets?

OPDRACHT

Maak je eigen beginscène

Als jij een voorstelling zou mogen beginnen, wat zou jouw ideale openingsscène zijn?

Kunnen jullie in groepjes van 3 of 4 een spannende of mooie openingsscène voorbereiden en spelen?

interview

Hoe zijn jullie aan *Première* begonnen?

Amber Goethals: Met een blanco blad.

Lotte Vaes: Maar bedoel je met het idee of met de repetitiedagen?

Waar ligt voor jullie het begin?

Karolien De Bleser: Goede vraag. Waar begint een voorstelling die draait om beginnen? Voor mij begon het tijdens ons vorige maakproces. Ik herinner mij dat ik aan de koffiemachine stond met Veerle (Kerckhoven, artistiek leider BRONKS) en zei: "Goh, eigenlijk vind ik het zo leuk om openingsscènes te maken. Jammer dat dat daarna altijd een midden, een gevolg, een einde en een betekenis moet krijgen. Kunnen we niet gewoon bij het begin blijven?" Waarop Veerle meteen enthousiast reageerde: "Ja, echt! Al die inhoud altijd... Ik heb altijd al het idee gehad: gewoon 60 scènes van één minuut, zo één uur lang." Een onnozel mopje, maar daarop zijn we dus beginnen doordenken. Want stel nu dat je dat zou doen: alleen maar beginnen? Wat wil dat dan zeggen? Wat ben je dan aan het maken?

Amber: Wat ben je dan uit de weg aan het gaan?

Karolien: Precies. Als je niet verder durft of alleen maar wilt beginnen: waar ben je dan bang voor? Ja, dat was het begin.

"Beginnen aan Monopoly is plezant. Het spel uitspelen? Dat is lastiger."

Alle begin is dus niet moeilijk, zoals ze zeggen? Het is het vervolg dat moeilijk is?

Lotte: Als theatermakers houden wij nu eenmaal van beginscènes. Dan is alles ook nog mogelijk, hé. Bovendien zijn er evenveel mensen die wél goed aan dingen kunnen beginnen, maar ze niet per se kunnen afmaken.

Amber: Beginnen aan Monopoly is plezant. Het spel uitspelen? Dat is lastiger.

Karolien: Je hebt natuurlijk beide types. Je hebt mensen die niet durven beginnen, of die heel graag eens opnieuw willen beginnen, of die écht eens moeten herbeginnen, maar toch blijven doorgaan terwijl je denkt: "Stop gewoon en begin maar opnieuw." En dan heb je mensen die constant opnieuw beginnen, maar nooit iets voltooiën. Als je dat naar kinderen trekt, dan zeggen we bijvoorbeeld heel graag tegen kinderen: "Begint nu toch, komaan..."

Amber: Of: "Gij begint ergens aan en ge maakt het nooit ni af!"

Een beetje zoals jullie in de voorstelling?

Karolien: Ja, en misschien voelen ze ergens een soort frustratie, omdat wij de dingen – zoals de openingsscènes – zélf niet helemaal afmaken. Op je achtste begin je dan ook te ontdekken dat nieuwe hoofdstukken beginnen zonder dat het vorige altijd netjes eindigt. Je krijgt bijvoorbeeld een nieuwe boekentas, omdat je oude versleten is. Maar die oude boekentas vergeet je niet zomaar; die draagt herinneringen en symboliseert een afgesloten stukje van je leven. Of denk aan de eerste keer dat je verhuist, een vriend verliest, of van school verandert. Het besef groeit dat niet alles een duidelijk begin, midden en einde heeft. En dat je wel vaker opnieuw *moet* beginnen.

Zijn er openingsscènes die jullie hebben geïnspireerd?

Amber: We gaven elkaar de opdracht om tien 'beginnen' mee te nemen, zoals het begin van een boek, een muziknummer of een film. Dat leverde een arsenaal aan inspirerend materiaal op, al hebben we er geen scènes direct uit overgenomen.

Lotte: Zoals de films van Spielberg, waarin muziek spanning opbouwt naar iets wat je misschien niet eens te zien krijgt. Hoe speel je daarmee en waar breek je de opbouw af?

Amber: Ja, waar eindigt het begin?

Lotte: En daar zitten we nu ook alweer mee, hé. Want wij hebben veel openingsscènes, maar vanaf dat je ze aan elkaar rijgt, zijn het geen openingsscènes meer. De eerste bepaalt dan alles wat volgt. Dus je blijft opboksen tegen die ene scène die je helemaal aan het begin van je voorstelling zet. De rest verhoudt zich daartoe, of je dat nu wilt of niet.

Karolien: Een 'onbeschreven blad' bestaat niet. Zodra je begint, borduur je voort op dat verhaal, zelfs als je zegt: "Nee, nee, ik begin opnieuw." Dat inzicht – dat je nooit helemaal loskomt van wat al was – vonden we mooi om te vertellen.

Lotte: Zo is zelfs een pasgeboren kind geen onbeschreven blad. Je krijgt onvermijdelijk bagage mee – je gezin, de wereld waarin je opgroeit,

Voor het eerst doet Francis Geeraert met jullie mee. Hoe liep dat met zo'n 'beginning'?

In koor: Ja, zeuuu!

Amber: Ik blijf onder de indruk van hoe volwassen hij praat, terwijl wij toch wat kinds blijven. Maar het is echt heel gezellig.

"Kan je het einde bestrijden door telkens opnieuw te beginnen?"

Lotte: Het is fijn om die nieuwe aanwezigheid erbij te hebben en te zien hoe dat onze structuur verandert – of niet. Hij valt in iets wat al lang bestaat, met een groot midden. Dat gooi je niet zomaar weg, maar het biedt ook nieuwe mogelijkheden.

Amber: Francis staat voor ons symbool voor het nieuwe, dat zowel inspirerend als beangstigend kan zijn. Het confronteert ons met het feit dat we zelf niet meer nieuw zijn, maar tegelijk geeft het energie om mee te gaan in dat frisse, jonge perspectief

Lotte: Een voorstelling over beginnen gaat ook onvermijdelijk over eindigen. Wij zijn dicht bij een einde dan hij, en dat is confronterend én mooi. Dat leidde tot de vraag: "Kan je het einde bestrijden door telkens opnieuw te beginnen?" Het gaat uiteindelijk om aanvaarding en de schoonheid kunnen zien in begin, midden én einde.

Volgend jaar beginnen jullie dan ook aan het einde: *Finale*. Vertel.

Lotte: Na het begin beginnen we aan het einde, ja. De voorstelling *Finale* is samen met *Première* een tweeluik. Begin en einde. Onlosmakelijk verbonden.

Karolien: Zeker. *Finale* gaat over wat een einde eigenlijk is. Hoe ga je daarmee om? Hoe neem je afscheid van dingen die onherroepelijk voorbij zijn en niet meer terugkomen. Geen nieuw begin, maar een finaal einde.

Dus *Première* is de vrolijke van de twee?

Karolien: Inderdaad, dit is de vrolijke voorstelling,...

Lotte: Nee, nee, er zal gelachen worden met het einde. Wat moet je anders doen? Maar we beginnen dus met het begin.

compagnie barbarie: (lacht)

SCÈNE 1

BRONKS